

26.24x11.69	1/2	1 עמוד	גלובס - כותרת	15/09/2016	55123769-8
עו"ד נאוה פינצ'וק אלכסנד - 17050					

היום ב"סביבת עבודה"

64% מהעובדים טוענים: המעסיק הפך את זכויותינו

כך עולה מסקר שביצע אתר אולג'ובס; למרות זאת, רוב העובדים לא מעיזים לתבוע • וגם: קווים לדמותו של דור ה-Z כעובד ואיך קשורים טיפוח ולבוש לקידום בעבודה / חן מענית, טלי ציפורי ונירית כהן, "חדשות", עמ' 22-23

(איור: גיל גיבלי)

החוק | חן מענית

64% מהעובדים מרגישים שהמעסיק הפר את זכויותיהם

מערכת בתי הדין לעבודה עמוסה בטיפול בתביעות של עובדים הטוענים שמעסיקהם קיפחו את זכויותיהם – אם בתשלום שכר על שעות עבודה נוספות ואם בתשלום דמי הבראה או חופשה, או ביחס מבוזבז. אחת התופעות הבולטות היא שחלק גדול מהתביעות הללו מוגש רק בתום תקופת העבודה אצל המעסיק הנתבע. עובדים רבים חוששים לעמוד על זכויותיהם בעודם עובדים במקום מסוים, מתוך מחשבה שהמעסיק יתנקם בהם והם עלולים לאבד את מקור פרנסתם. התופעה הזאת מעניינת במיוחד לאור הממצאים של סקר שערך לאחרונה אתר Alljobs ומתפרסם ב"גלובס" לראשונה.

הסקר, שנעשה בקרב 743 עובדים משכבות גיל ותחומי עיסוק שונים, מעלה כי 64% מהעובדים חשים שהם סובלים או סבלו מהפרת זכויותיהם על ידי המעסיק. 37% מהם אמרו שהם סבלו מהפרת זכויותיהם פעם אחת ו-27% אמרו שסבלו מכך כמה פעמים. רובם המוחלט של אותם עובדים לא הגישו תביעות בשל הפרת הזכויות.

עו"ד נאוה פינצ'וק אלכסנדר, מומחית בדיני עבודה שייצגה בין היתר את עובדי מעון ראש הממשלה, מני נפתלי וגיא אליהו שתבעו את המדינה וזכו, אומרת כי "המשמעות המדאיגה ביותר של הנתונים העולים מהסקר היא שישנה נורמה מקובלת ובעייתית של הפרת חוק על ידי מעסיקים".

לדבריה, עובדים רבים מבליגים על פגיעה בזכויותיהם ועומדים עליהן, אם ככלל, רק בסיום עבודתם. "אנחנו חיים בעידן שבו יש ביקוש עצום לעובדים, לכן, בחשבון הרציונלי, יותר חשוב לאדם שתהיה לו עבודה מאשר שיקבל את כל הזכויות המגיעות לו מכוח העבודה. עובדים לא מסכנים את הרבר הגדול – האפשרות לעבוד, בשביל הדבר הקטן – עמידה על זכות זו או אחרת".

מה את אומרת לעובד שמגיע אליך בעודו עובד וטוען שזכויותיו הופרו?
 "אני לא מיעצת לאנשים לתבוע בזמן שהם עובדים כי אז הם שמים על כפות המאזניים את מה שהם יכולים לקבל מהתביעה לעומת הסכנה לאבד את העבודה והסכנה להתעמת עם המעסיק. לבית הדין לעבודה הולכים רק כאשר בטוחים שמגיע משהו ושנסופו של דבר המלחמה המשפטית תוביל את העובדים למקום יותר טוב ולא למקום פחות טוב".

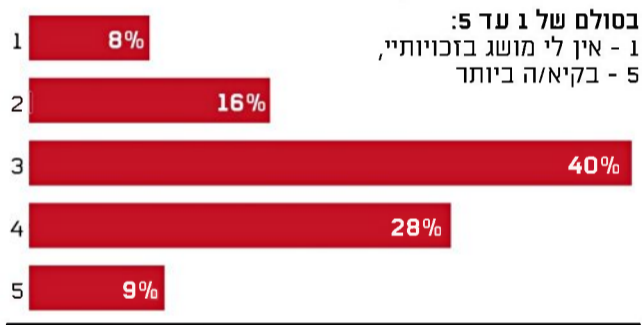
יתרה מכך, פינצ'וק אלכסנדר מציינת שעובדים רבים המרגישים שזכויותיהם נפגעו מהססים להגיש תביעות נגד המעסיק גם לאחר תום תקופת העבודה אצלו. לדבריה, הסיבה לכך היא החשש שהידיעה שיצאו נגד המעסיק תרתיע מעסיקים עתידיים מלשכור את שירותיהם. "בפני עובד שחושב שזכויותיו נפגעו עומדות דילמות מאוד רציניות לאור הסיכונים שצופן בחובו ההליך המשפטי", היא אומרת, "מעבר לבעיות שעליהן דיברתי, גם הנגישות לצדק היא יקרה מאוד. הליכים משפטיים הם הליכים יקרים שנמשכים לעתים הרבה זמן. כשעובד יודע שקשה כל כך להשיג את הצדק, וכי להגשת תביעה עלול להיות מחיר נוסף עבורו, הוא לא לוקח סיכון ומוותר על זכויותיו".

רק 22% סומכים על המעסיקים

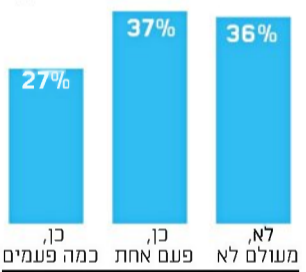
העובדים אולי מוותרים על מאבק משפטי, אבל כהחלט מתעניינים בזכויותיהם. לפי הסקר של

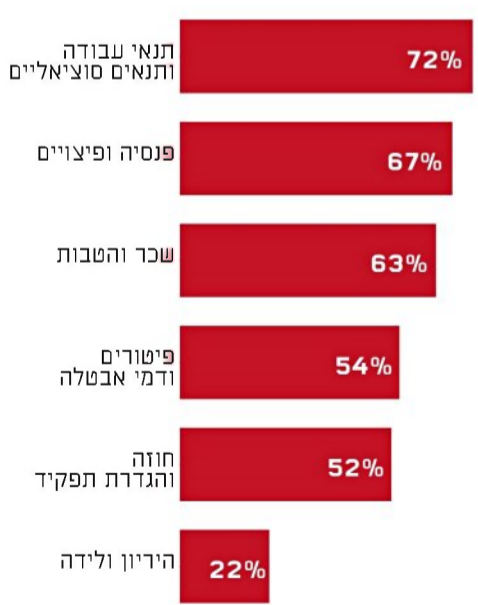
עד כמה אתם בקיאים בזכויותכם כעובדים?

האם אתם סובלים או סבלתם בעבר מהפרה של זכויותכם מצד המעסיק?

הזכויות שהכי מעניינות את העובדים

משליך גם על מרקם היחסים והערכים שבין העובד למקום העבודה שלו. העובד הישראלי מפוכח יותר. הוא מבין כי מקום העבודה הוא לא באמת משפחה והוא נוטה לבחון בעיניים חשדניות יותר את הארגון שמעסיק אותו.

פינצ'וק אלכסנדר מוסיפה כי בהעדר אמון ובהעדר אכיפה מספקת מעסיקים מרשים לעצמם לעגל פינות ולא לשמור על מלוא זכויות העבודה. "המדינה אמנם שולחת מפקחים של משרד הכלכלה למקומות העבודה כדי לפקח ישירות על הפרות חוק ואי-שמירת זכויות כגון הפרה של חוק מינימום והפרת חוקי עבודה אחרים, אבל ספק אם כוח האדם מספיק כדי לאכוף את החוק".

אולג'ובס, 83% ממשתתפי הסקר ציינו שנושא זכויות העובדים מעניין אותם, ועם זאת רק 37% העירו שהם בקיאים בהן באופן רב או מוחלט. 40% מהמשיבים ענו שבקיאותם בזכויות העבודה שלהם היא בינונית ואילו 16% אמרו שהם בקיאים בזכויות באופן מועט. 8% אמרו שאין להם כלל מושג בנוגע לזכויותיהם. עינב בוימפלד, מנהלת התוכן והמחקר של Alljobs, אומרת שחוסר הבקיאות של עובדים בזכויותיהם אינו מפתיע. "מדובר בנתונים 'בשנים', משפטיים כרוכים, ולרובנו אין זמן או כוח לקרוא ולהתעמק בהם. זו הסיבה שכשאנחנו נתקלים בפגיעה בזכויות העבודה שלנו אנחנו מעדיפים ובוחרים לפנות לאיש מקצוע, עורך דין, שייצג אותנו ויסייע לנו לעמוד על זכויותינו".

הסקר ברק גם איזה מבין תנאי העבודה והזכויות הסוציאליות של העובדים הכי חשובים להם ומעניינים אותם, ומהתשובות עולה שזכויות הקשורות לתנאי העבודה ולתנאים סוציאליים (72%) וזכויות הקשורות לפנסיה ולפיצויים הכי מעניינות את העובדים. הזכויות שפחות מטרידות את אותם הן הזן כאלה הקשורות לפיטורים ולדמי אבטלה (54%), זכויות הקשורות לחווה ולהגדרת התפקיד במקום העבודה (52%) וזכויות הקשורות להיריון ולידה (22%).

נתון מעניין נוסף שעולה מהסקר הוא שלשליש מהעובדים אין אמון או יש אמון מועט בלבד במעסיקהם בכל הנוגע לשמירה שלהם על זכויותיהם. לדברי בוימפלד, "בעשורים האחרונים, בעקבות תהליכים חברתיים וכלכליים, המבנה הישן של עולם הקריירה הולך ונעלם ומבנה חדש תופס את מקומו. שוק העבודה מתרחק בהדרגתיות מהמודל המסורתי של קשר עובד-מעביד המבוסס על נאמנות וסנטימנטים פמיליאריים והולך לכיוון אישי וחומרי יותר, עם פחות מחויבות משני הצדדים. התהליך הזה